

1:a Advent ett nådens år, *Ett nådens år*, Luk 4:16-24

I dag kan vi faktiskt säga gott nytt år till varandra. Kyrkoåret börjar med den 1:a advent. En helg som har det fina namnet *ett nådens år*. Om det verkligen kunde finnas nyårslöften som man verkligen kunde hålla så skulle mitt vara att leva som att det verkligen är ett nådens år.

Vilken förlåtelse och varm famn ett sådant år skulle vara. Om vi kunde leva medvetna om den nåd som strömmar över oss, skulle vi inte då också ha kraft och inspiration att vårda varandra? Jag tror det.

Advent är väntan på Jesus ankomst. Om man ser till våra högtider så är det väntan på Jesusbarnets ankomst. Men vi lever också som troende i en städning adventstid med en längtan efter människosönens återkomst.

Jesus talade också om en väntan på något som skulle komma. Hela hans budskap var centrerat kring detta budskap. Men vilken ankomst är det då som Jesus talade om. Och vad är vår roll under denna väntans tid. Helgens evangelietext är Luk 4:16.24 och här talar Jesus både om vem han är och vilket hans uppdrag och budskap var.

Jag kommer idag ta ett lite större grepp om vem Jesus är och vilket hans budskap egentligen var. Och vi kommer göra det med hjälp av Lukasevangeliet

Texten

16. Han kom till Nasaret, där han hade växt upp, och på sabbaten gick han till synagogan, som han brukade. Han reste sig för att läsa,

17. och man gav honom profeten Jesajas bok. När han öppnade den fann han det ställe där det står skrivet:

18. Herrens ande är över mig, ty han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet 19. och förkunna ett nådens år från Herren

20. Han rullade ihop boken och gav den tillbaka till tjänaren och satte sig. Alla i synagogan hade sina blickar riktade mot honom.

21. Då började han tala till dem och sade: "I dag har detta skriftställe gått i uppfyllelse inför er som hör mig."

22. Alla prisade honom och häpnade över de ljuvliga ord som utgick ur hans mun. Och de frågade: "Är det inte Josefs son?"

23. Då sade han till dem: "Snart kommer ni med talesättet: Läkare, bota dig själv! och säger: Allt som vi har hört att du har gjort i Kafarnaum, gör det här i din hemstad också."

24. Sedan sade han: "Sannerligen, ingen profet blir erkänd i sin hemstad."

När Jesus i vers 18-19 säger att han uppfyller skriften i Jesaja 61:1f så innebär det ett anspråk på att han var Messias. Han säger sig också ha ett särskilt budskap att föra fram;

... han har smort mig till att frambära ett glädjebud till de fattiga. Han har sänt mig att förkunna befrielse för de fångna och syn för de blinda.

Dessa två kärnbudskap, vem Jesus är och att han kom med ett särskilt budskap, är budskapet i dagens text och är oerhört centralt i hela evangeliet i allmänhet och de fyra första kapitlen i synnerhet. För Lukas hör dessa två ting också tätt samman och dess realitet, ett nådens år, kräver av varje människa ett val. Men innan vi ser vad Jesus säger om vårt mottagande så måste vi veta vem Jesus är och vilket hans budskap i själva verket var.

Jesus identitet

Man kan lugnt säga att Lukas inte lindrar in vem han menar att Jesus är. Han går istället efter principen att ”repetition är all inlärnings moder”. Som vilken duktig författare som helst ägnar han sin boks första del till att presentera huvudpersonen. Här är några av de ställen i de fyra första kapitlen där han slår fast vem Jesus är (min kursivering);

1:32-33

Han skall bli stor och kallas *den Högstes son*. Herren Gud skall ge honom hans fader Davids tron, och han skall härska över Jakobs hus för evigt, och hans välde skall aldrig ta slut."

1:43

Hur kan det hända mig att *min herres mor* kommer till mig?

2:11

I dag har *en frälsare* fötts åt er i Davids stad, han är *Messias, Herren*.

2:30

... mina ögon har skådat *frälsningen* (Symeon om Jesusbarnet)

3:22

... och den heliga anden kom ner över honom i en duvas skepnad, och en röst hördes från himlen: "*Du är min älskade son, du är min utvalde.*"

3:38

... son till Enosh, son till Set, son till Adam, *son till Gud*.

4:9

Djävulen förde honom till Jerusalem och ställde honom högst uppe på tempelmuren och sade: "*Om du är Guds son, så kasta dig ner härifrån.*"

4:34

"Vad har du med oss att göra, Jesus från Nasaret? Har du kommit för att ta död på oss? Jag vet vem du är, *Guds helige.*"

4:41

Från många for det också ut demoner, som skrek: "*Du är Guds son.*" Han hutade åt dem och förbjöd dem att säga mer, eftersom de visste att *han var Messias*

Det rådet alltså inga frågetecken kring vem Jesus är, han var och är Guds son. Men vilket är då Jesus glädjebud? Jo att förkunna Guds rike;

Jesus budskap

Men han sade till dem: "Jag måste förkunna budskapet om Guds rike för de andra städerna också. Det är därför jag har blivit utsänd."(4:41)

Därefter vandrade han från stad till stad och från by till by och förkunnade budskapet om Guds rike. (8:1)

Jesus var alltså Guds son och predikade Guds rike. Vilket glädjebud, fantastiskt, säkert men, i alla fall för mig, oförståligt. Vad är budskapet om Guds rike? Och vad har det med Jesus identitet att göra? Låt oss gå igenom vad Jesus säger om Guds rike.

Guds rike är en plats

Det första vi kan konstatera är att Guds rike är en plats där Gud regerar. Jesus säger att profeterna är där (13:18), att det är en plats dit Jesus kommer att hamna efter döden (22:16), och att det är en plats där den minste kommer att bli den störste (7:28).

Riket framstår helt enkelt som en icke-fallen värld. Sådan vår värld hade varit utan syndens uppror. Där helighet och godhet regerar och ondska, sjukdom och annat som håller nere människans potentialitet för att vara en gudsavbild inte finns.

Inte vår jord

Det andra vi kan konstatera är att detta rike inte är vår jord. Där vår värld karakteriseras av vad den saknar; ondska är saknaden av godhet, sjukdom av hälsa, krig, hat och orättvisor av kärlek, så är Guds rike helt. Där finns närvaron, inte bristen.

Ett upprättande av människor

När Jesus möter denna fallna värld så sker något (min kursivering);

Men folket fick reda på det och följde efter. Då lät han dem komma och talade till dem om Guds rike, *och han botade alla som behövde hjälp. (9:11)*

Jesus upprättar människor, han helar och skapar nytt. I Jesus så bryter Guds rike på detta sätt in i världen. Ett brohuvud angörs i fiendeland. I sitt möte med människor så utbreder Jesus Guds rike.

Han återställer skapelsen till dess ursprung. Han tar bort sjukdom, förlåter synd o.s.v. Människor som möter Jesus med tro återställs till hur människan var vid skapelsen, hel, frisk och syndfri. Men hur fantastiskt än Jesus gärning var så var han bara ett brohuvud. Runt om honom skedde en upprättelse och återskapelse men han nådde inte mer än en bråkdel av den fallna världen. Som ett ljus i mörk värld lyste han upp där han var men kunde omöjligt göra natt till dag.

Som ett nytt och upprättat rike i framtiden

Men Guds rike ska också komma att fullbordas;

”Då skall man få se Människosonen komma på ett moln med makt och stor härlighet. När allt detta börjar, så räta på er och lyft era huvuden, ty er befrielse närmar sig. Han gav dem en liknelse: "Se på fikonsträdet och alla andra träd. När de börjar knoppas, då förstår ni av er själva att nu är sommaren nära. På samma sätt vet ni när ni ser detta hända att Guds rike är nära. (21:27-31)

I framtiden ska Gud åter regera här på jorden. En återskapelse eller med kyrkofadern Irenaeus teologiska program, rekapitulation, ska ske. Vi tänker ofta i en linjär frälsningshistoria där framtiden håller löftet om något nytt från Gud.

Vi hoppas att människosonen ska komma tillbaka och att Gud ska skapa en ny himmel och en ny jord. Men vi ska inte glömma att efter skapelsen så var allt gott. Guds rike är en återställelse av det som var. På så sätt är det heller inget konstigt, det är helt enkelt den tillvaro vi är skapade för.

Men Jesus dör på korset och Guds rike ligger fortfarande i framtiden, har då inte brohuvudet fallit?

Som ett växande rike genom vår tro

Jesus talar om riket som ett senapskorn som växer (13:18) och säger att riket finns inom oss (17:20). Hur kommer då Guds rike från Jesus upprättande men begränsande gärning att bli till ett växande rike i oss? Kanske kan en annan bild av Guds rika hjälpa oss närmare en förståelse. I 14:15 så talas det om "måltiden i Guds rike".

Att äta med Gud är ett sätt att visa på hur det är att leva under hans makt. Att äta med Gud, att komma honom så nära innebär både att han man är riktigt nära Gud och att man har böjt sig under hans styre. I Uppenbarelseboken kan man med samma bildspråk läsa;

Se, jag står vid dörren och bultar. Om någon hör min röst och öppnar dörren skall jag gå in till honom och äta med honom och han med mig. (Upp 3:20)

Här är det tron som avbildas som en måltid med Gud. Och tron är att komma nära Gud, att ge avkall på syndens uppror genom att ödmjuka sig till att, som Paulus skriver, bli slavar under Gud (Rom 6:22). Sedan ger Gud oss rätten att bli hans söner och döttrar men tron från vår sida är en akt av underställelse.

I vår tro växer på detta sätt Guds rike fram på jorden trots att den inte ännu är i hans makt. Att Guds rike växer genom oss som tror är både ett fantastiskt sätt att vinna en seger över det onda men ger också oss ett stort ansvar att leva upp till Guds rike. Allt ni läser om hur guds rike ska vara, en plats av upprättelse och kärlek, har vi ansvaret att försöka återspegla.

Men Jesus upprättade ju inte bara människor han träffade under sitt liv utan gav sitt eget liv. Och Jesus sista stora kärleksgärning, döden på korset, är det som ger oss möjlighet att genom tron åter bli Guds tjänare, och så en del av hans växande rike på jorden.

Och framtidens fullkomnande av Guds rike är också bundet till Jesus verk. Genom hans uppståndelse och seger möjliggörs Guds rikets fulla intåg i världen.

Man kan alltså se att Jesus inte bara predikar Guds rike utan att han utgör en del av samma rike. Hade hans gärning bara gett oss en möjlighet till ett liv med Gud i en himmel någonstans så vore slaget om jorden förlorat. Men nu var Jesus gärning något som gällde världen.

Vi kan lätt bli lite för privata och individuella i vår upplysningsindividuella kultur. Frälsningen rör individen men också mänskligheten som ett helt. Som en Platonsk idé.

Vi har så här långt alltså kunnat se hur Jesus identitet och budskap hänger ihop. Att hans budskap om Guds rikes intåg påbörjades genom hans liv och den tro hans död och uppståndelse möjliggjort för oss. Vi har också kunnat se att vi som individer är del i Guds rikes utbredning och att dess fullkomnande rör hela mänskligheten och den värld Gud skapade.

Men åter då till vårt mottagande av allt detta. När Jesus står inför sin gamla hemstad och förkunnar att nu har det hänt, jag är Messias, så möts han av tvivel. Där vi förut läste mängder med proklamationer om att Jesus är Guds son säger invånarna i hans hemstad.

... är det inte Josefs son? (4:22)

För att tro honom kräver de bevis;

Allt som vi har hört att du har gjort i Kafarnaum, gör det här i din hemstad också. (4:23)

Men där Jesus möts av otro kan inte Guds rike utbreda sig. Utbredandet sker ju genom att människor kommer till tro. Att underställa sig Guds eller någon annans makt kan bara göra frivilligt. Underkastelse kan tvingas fram men aldrig underställelse.

Nådens år är proklamationen att befrielsen har inletts men att bli en del av dess pågående utbredning, att underställa sig dess styre i väntan på uppfyllelsen, är ett val. Att underställa sig, även om det innebär en upprättelse, är kontroversiellt. Folket i Nasaret blir ursinniga och försöker döda Jesus för hans ord.

För både synden i oss och den personifierade ondskan om bibeln talar om, är budskapet om Guds rikes utbredning ett oerhört hot. Brofästet inleddes genom Guds människoblivande och Jesus liv, gjordes permanent genom Jesus död och uppståndelse och utökas genom varje troende som lever ut Guds kärlek.

Bär med dig att;

Guds rike var Jesus budskap och hans gärning.

Guds rike är vår hemvist och vårt mål.

Guds rike är ursprunget och återställandet av den tillvaro som ger oss ett nytt nådens år och som i framtiden ger oss en nådens tid utan slut.